

ELŐFIZETÉSI ÁRA
 „JÓ SZEBENCSET“ MELLÉKLETTEL EGYÜTT
 EGÉSZ ÉVRE 12.— K. | NEGYED ÉVRE 3.— K.
 FÉLÉVRE 6.— K. | EGYES SZÁM —.60 K.

FŐSZERKESZTŐ
 DR. BISCHITZ BÉLA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 BUDAPEST, IV (BELVÁROS) MOLNÁR-UTCA 33
 TELEFON 108—00.
 HIRDETÉSEK mm. SZÁMITÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT

Írói díj 8 oldalas nyomtatott ivenkint 35 K.

Közlemények átvételét csakis a forrás megnevezésével engedjük meg.

A nagy bányászstrájkról.

Az angol bányászstrájk „detailjairól“ e helyütt annál kevésbé számolunk be, mert annak minden egyes fázisát a napi lapok nagy figyelemmel kísérték, regisztrálták. A bérharc a munkások győzelmével végződött, akik a „bérminimumban“ rejlő kívánalmaikat kiforszírozták.

A tőke és a munka e harcában felmerül a kérdés, igazolt volt-e munkaadók állásfoglalása, igazolt-e ama csökönységük, mely Angliában valószínű gazdasági katasztrófát felidézve, kormányi beavatkozást tett szükségessé. Nem oly mult évszázadbeli beavatkozást képelek, amely szuronyokra és puskaporra támaszkodik, hanem olyat, amely a szociális eszmék terjedésével törvényjavaslatban csucsosodott ki.

Sajnálattal konstátálom, hogy a magas intelligenciájú angol kapitalizmus, a kérdésben a munkavezérekkel szemben rövidlátónak bizonyult, — rövidlátónak ama javaslatokkal együtt, — amelyekkel a felmerült differenciák „pillanatnyi“ megoldását vélelmezték elérni és még rövidlátóbbaknak a távoli perspektíva szempontjából. Igyekszem a kérdést helyes beállításával megvilágítani. A természetben „az erős és gyenge“ a kizsákmányoló és kizsákmányolt teóriája érvényesült. A tétel az iparra alkalmazva azt jelenti, hogy a tőke, a gyáros, a munkaadó, — a munkát — a munkást a munkásérőt — kiszipolyozza. Utóbbi fáradságának jutalma rendszerint a létminimum fizetésében merül ki. A helyzet megváltoztatását célzó törekvések eddig eredményre nem vezettek. A vonatkozó okokra itt ki nem térhetek, de szóljon egy példa ezerért.

Valamelyes bányatulajdonosnak mondjuk kerek 1000 munkásra van szüksége, de 2000 jelentkezik. Az üzlet jó, a tőkés napi 5 koronát is fizethet, ámde érvényesül a kereslet és kínálat elve, a munkások egymás ellen versenyeznek s végre napi 2 koronáért kötélnék állanak. A munkaadó szívesen szorítaná le a napi bért akár egy koronára is és a munkás készséggel vállalná a fáradságot ez áron, de lehetetlen, mert ily fizetés mellett meg nem élhetne, könnyörtelenül elpusztulna. Ezt belátja a munkaadó is és concedálja a két koronát. Kettőt fizetek, mondja őt

helyett és így is 3 koronával nő meg a versenyképességem, avagy hasznom. Ámde téves a felfogás; téves, mert hasonló modalitások mellett eszközli a munkások felvételét a többi bánya is s így mind-egyik versenyképessége 3 koronával nő, vagyis a bányatulajdonosok egymásközi viszonya nagyjában nem változik, illetve ugyanaz marad, mintha napi 5 koronát fizetett volna. A munkások keresete egyszerűen le lett szorítva, anélkül, hogy közülük akár csak egy egyeddel több alkalmaztatott volna. A munkásszervezetek hivatásuk teljesítését abban látják, hogy az amugy sem alkalmazható feles munkásokat a munkavétel versenyéből kikapcsolják s a tőkének tisztességes fizetési feltételek kikötése mellett csak anyagi munkaerőt bocsássanak rendelkezésére, amennyire szükség van. Így jut a munkálkodó elfogadható keresethez, emberi méltóságának megfelelő megélhetési viszonyokhoz. A bányatulajdonos ezzel mit sem veszít — legfeljebb ha a tonna szén termelése egy oly koronájába kerül többbe, amelyet a fogyasztó amugy is megtérít. A munkás igaza már e kivonatos előadásomból is kitűnik. De tova menve, ha arra gondolunk, hogy az egész gazdasági élet csak szíves kapcsolat, hamar meg értjük azt is, hogy még a fogyasztó sem károsodik a vázolt modus vivendi mellett. Mert a láncolat további folyamatában nem „egy“ gyáros, nem „egy“ iparos, hanem minden szénfogyasztó fogja drágábban fizetni a szén, tehát ezeknek egymáshoz való viszonya, versenyképessége sem csökken; mind egyformán viseli a terhet, mind egyformán regressálja magát, minden áru egyformán drágul és amellett a lépek milliói jutnak jóléthez.

A közbevetés, hogyha teóriám áll, az a dolgok menetén amugy sem változtat, mert ha minden drágább lesz, a munkás is elsődrendű szükségleteinek fedezése miatt annyival fog többet fizetni, amennyivel megnagyobbodott fizetése s a másodrangu szükségletek fedezésére ez esetben sem marad alap, téves. Téves azért, mert fokozódott kereslet, „fokozott termelést“ von maga után s így ama munkátlanok részére nyílik munkaalkalom, akik a bányászok fentebb említett 2 koronás napibér esetén sosem jutottak volna munkához. Ime az evolúció rövid vázlatja.

Igy tehát örömmel üdvözölhető a nagy angol

bányászsztrájk, mely következményeiben kihat az egész civilizált világra s mindenfelé csak „munkaalalmat“ teremt. Angliában már holnap jútszódik le minden, amit fentebb kifejtettünk, de a sztrájk tengerének első hullámai már hozzánk is elérték s kell, hogy gazdasági hatás itt is érvényesüljön, sőt már érvényesült is. A Vasuti és Közlekedési Közlöny 35. száma március hó 13-tóli száma a következő díjtételt közli:

Ásványszén Kisternye — Fiume per 100 q K 123

„ Petrozsény — „ q K 161

Az igénytelen hírcsokról a napi lapok egyike sem emlékezett meg, noha az tartalmazza többet mond 100 vezércikkénél. Nem mond kevesebbet, mint azt, hogy Salgótarján t. számolva a megváltozott helyzettel, értesíti, hogy szenei immár a földközi tenger állomásaiban gravitálnak, a la minute kérelmezte a megfelelő tarifálást. Ha kérelmezte már küldött is és ime ama Magyarország, mely eddig kőszentet mindig csak importált, most egyengíti első ízben utait, hogy mérlegszerű exportra tegyen szert, hogy a világversenyben megillető részét magának kivegyje. A díjtétel közléséhez annyi kommentár fűzhető, hogy ez lapokat tölthetne meg. Mi részünkről csak annyit konstatálunk, hogy az angol bérharc még magyar munkaalalmatosságot is hozott létre s ha több a munka, nagyobb a kereset, a fokozódott keresettel nő az ország fogyasztási képessége, ami pedig új produkciókra ösztökél s az újabb termelés a munkátlanok egész seregét állítja sorompóba. A földbirtokeos intensitivebb gazdálkodást folytat, béresei nagyobb jövedelemhez jutva, magasabb igényeket támasztanak, fellendül mezőgazdaság, ipar és kereskedelem, terjed a jólét a boldogság.

És milderre a lökést Anglia, az angol bánya-munkások adták meg, — ama elemek, amelyek már ma is jobban élnek, mint mondják, a magyar pénz-intézeti tisztviselők most mozgolódó kara.

Hogy az angol szénbányászat helyzetéről némi fogalmat adjak, szóljon a következő statisztika:

Anglia szénexportja 1910-ben 62 millió tonna volt, vagyis egyedül az export mennyisége 6-szor akkora, mint Magyarország össztermelése, ámde ha az exportált szén minőségét is kalkulusha vesszük — a kalorikus értéket, — akkor Anglia exportja 10-szer akkora, mint Magyarország össztermelése. (Utóbbi évi 10 millió tonna.) A többi államok exportja 1910-ben a következő képet adja:

	Millió tonna
Franciaország	9.589
Németország	9.006
Olaszország	8.786

	Millió tonna
Svédország	3.991
Oroszország	3.224
Argentína	2.899
Dánia	2.799
Aegyptom	2.565
Norvégia	1.983
Spanyolország	1.958
Brazília	1.532
A többi állam	13.758

Viszont Anglia importja volt (1910-ben) 48.000 tonna, vagyis egy eltörpülő kis mennyiség. Ezzel szemben Németország 12.25 millió tonnát importált; importja tehát 3 millió tonnával mulja felül exportját.

Anglia össztermelése 1910-ben 264.433 millió tonna. London városának fogyasztása 16.717 millió tonna, vagyis az egy város fogyasztása (kalorikus értékre átszámítva) ép 3-szor akkora, mint Magyarország össztermelése.

Angliában a lakosság fejenként évente 60 métermázsza szenet fogyaszt 7.000 kalória, Németországban már csak 23 métermázsát, Franciaországban tíz mászát, Belgiumban 35 métermázsát, az egyesült Államokban 50 métermázsát. Viszont Anglia 264.433 millió tonna termelésével szemben Németország produkciója 150.372 millió tonna, Franciaországé 37.254, Belgiumé 23.532, de az Egyesült Államoké 447.837 millió, vagyis cca 70%-kal több Angliánál is. (Magyarország évi termelése 10 millió tonna.)

Anglia gázgyárai évi 15.225; Vasutai 12.472; vaskohói 20.485 millió tonna szenet fogyasztottak 1910-ben.

Egy munkás termelt Angliában:

1886-ban	315;
1890-ben	297
1895	278;
1900-ban	296;
1905-ben	282;
1910	275 tonna szenet.

Látnivaló, hogy fokozatosan kevesebb termelés mellett, abszolút több keresetre tettek szert; de ezzel sem elégednek meg s ma még többet kívánnak.

A világgazdaság szempontjából, az angol sztrájk csak üdvösnek mondható; szunnyadozó erőket kelt életre s mert intensitivebb gazdálkodást kiorószakol, haszonenergiát produkál. Az angol kapitalisták ismert állásfoglalásuk nagy tévedése „a pénz“ fogalmának téves interpretációjában keresendő. E részletre azonban szaklapunk ki nem terjeszkedhetik.

Ungár Miklós.

THEODOLITOK

nivellálók, felállító készülékek,
tájolók, mintaszerű, preciziós
kivitelen mint különlegesség
gyártása.

(B/2268/102/085/41)

MAX HILDEBRAND

azelőtt August Lingke & Co.

FREIBERG, Sachsen 47.

Alapított 1791.

Magyarországi képviselő:

CONRAD ÉS TÁRSA

Budapest, VI., Teréz-körút 15.

Nyersvas előállítása.

Ez az eljárás a nyersvasnak előállítására vonatkozik és pedig közvetlenül az ércből. A további eljárás a vasnak tetszés szerinti acéllá és folytvassá való alakításában áll. A nyersvasnak folytonos üzemi előállítása eddig csak fuvóval ellátott magaskemencében volt lehetséges, mi mellett az ércet, szenet és salakképző adalékokat egy akna-alaku kemence felső részébe adagoltuk és az ércet a felszálló lánggázok nyersvassá megolvasztották. Lángkemencében azonban eddig az ércből csak folytvast tudtunk előállítani olyképen, hogy a poralaku vasérc, szén és adalékok keverékét a lángkemencébe helyeztük és a lánggázokkal megolvasztottuk, vagy pedig azért, hogy a vasércet és adalékokat a lángkemencében felhevítettük és folyékony, erősen szenesített vassal felöntöttük.

Ezzel szemben az új eljárás szerint elektromosan fűtött kemencében előállított, nagy mértékben széntartalmú vassfűrdőt használunk, melybe vasércet, adalékokat kis mennyiségű szilárd széntartalmú redukálóanyagokat keverünk. Mint-hogy az elektromos kemencében a vassfűrdő magasabb hőmérsékletre hevíthető, annak szénfelvőképessége is nagy mértékben fokoztatik és oly vassfűrdőt kapunk, mely igen nagy széntartalma folytán lényegesen nagyobb éremennyiséget redukálhat, mint a közönséges pestkemencében zene-sített vassfűrdő.

Az eljárás lényegében következő:

Elektromosan fűtött kemencében első sorban nagy mértékben hevített magas széntartalmú, folyékony vassfűrdőt állítunk elő, folyékony adalék révén, vagy más módon. Ezen adalékot fokozatombinálva nagyobb hőmérsékletre hevítjük, mi mellett szénfelvőképessége fokoztatik és szénnel telítetik.

E vassfűrdőbe megszakítás nélkül vagy időközönként, kellő mennyiségű szenet és a szükséges salakképző adalékokat bármily célszerű módon adagolunk. Ezen adagokat az erősen felhevített vassfűrdő möhöz felveszi, mi mellett az ismerete, reakciók következnek be és az érc nyersvassá válik. Az adagolt mennyiségek akkorák

oly időszakokban következnek egymásután, hogy vassfűrdőtől csak kevés meleget vonnak el és az elektromos kemencében uralkodó magas hőmérséklet folytán az üzem folytonossága nem szenved, mert az esetleges melegvesztés az állandó elektromos hevítés folytán igen rövid időn belül pótolatik. Az eljárás folyamán folyton nagyobb mennyiségű nyersvas keletkezik, melyet le kell vezetni, hogy a kemence megtöltsön ne legyen. A levezetést olyképen eszközöljük, hogy az olvadt nyersvas egy harmad-, vagy egy negyedrészé még

kemencében maradjon, hogy a nyersvas előállítása folytatható legyen.

Ha szükséges, az előállított nyersvasat leeresztés előtt szellőztetés utáni követő ismert kezelé-
utján tetszés szerinti acéllá vagy vassá dolgozhatjuk fel.

Ezen eljárás lényege különösen abban áll, hogy a fuvó magas kemence ismeretes metallurgiai folyamatai oly feltételek mellett mennek véghez, hogy a fuvó — magas kemencében nem olvasztható ércet is kohósíthatók és a kapott termékek gáztiszták és fémestisztaságukat nem tartalmazzák.

A redukálódó ércet a szükséges meleget nem úgy, mint a magas kemencénél égő és tisztátlan-ságokat bevezető koksztól és tisztátalan tüzgázoktól kapják, hanem egy erősen felhevített és célszerűen elegyített vassfűrdőtől. A redukálás magában a vassfűrdőben történik, mely az ércet körülburkolja és a gázfelvétel ellen megóvjá. A redukálás utján kapott nyersvas az eredeti meleg fűrdőben salakréteg alatt a gázok ártalmas behatásától védelme marad. Azonkívül a magasan felhevített és tetszőleges célszerű összetételű salak a fémestisztátalanságokat is eltávolítja. Végül az elektromos fűtés, valamint a leirt melegleadás, illetve melegátvitel módja lehetővé teszi, hogy a redukáló folyamat magasabb hőmérséklet mellett történhesen, mint a fuvó-magaskemencékben.

Ezen új eljárás különösen finom nyersvasak előállításánál előnyös nagyfontosságú. Oly nyersvasakra gondolunk, melyek a nemes acélok (wolfram-, vanádium- stb. acélok) alapanyagául szolgálnak. Ezen nemes acélokat eddig közönséges acélnak az illető fémmel (króm stb.) való ötvözése utján állították elő, mely mellett homogén ötvözet előállítás nagy nehézségekbe ütközött. Eljárásunk szerint ilyen acélokat tökéletes homogénítással közvetlenül az ércből állíthatunk elő. A kellő széntartalom szükség esetén szellőztetéssel és ismert módon való desoxidációval érhető el.

HAZAI HIREK.

Kinevezések. A m. kir. pénzügyminiszter *Albert Ferenc*, a petrozsényi m. kir. bányabiztosság vezetésével megbízott főbányabiztost jelen minőségében és jelen állomáshelyén való meghagyása mellett a VII. fizetési osztályba; dr *Sasi-Nagy Imre* bányabiztost az iglói m. kir. bányakapitányságnál, jelen állomáshelyén való meghagyás mellett a VIII. fizetési osztályba főbányabiztossá; dr *Ribiánszky Kálmán* az oravicai, dr *Holics Endre* a besztercebányai m. kir. bányakapitánysághoz, *Alliquander Ödön* a petrozsényi m. kir. bányabiztossághoz, *Mészáros*

SZIVATTYUKAT és

MÉRLEGEKET

árt mint különlegességet
és legnagyobb raktárt tart
épület- és diaphragma-
szivattyukban

GARVENSWERKE

WIEN, II., HANDELSQUAI 130.

B. 4. 11. 41

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

László a zalatnai m. kir. bányakapitánysághoz beosztott bányaesküdteket szintén jelen állomáshelyükön való meghagyásuk mellett, a IX. fizetési osztályba bányabiztosokká kinevezte.

Halálozás. *Latinák Gyula* felügyelő, a tiszolci m. kir. vasgyár üzemvezetője, március 18-án életének 54-ik, buzgó szolgálatának 34-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult földi maradványait március 20-án délután Nagyvisnó-Dédesre szállították s ott nagy részvét mellett örök nyugalomra helyezték. Elhunytáról a zólyombrezói m. kir. állami vasgyárösszlet tisztikara külön gyászjelentést adott ki.

A Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat igazgatósága E. hó 22-én tartott ülésében megállapította az 1911. üzletév mérlegét és elhatározta, hogy április 27-én tartandó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy 6.834.349,82 K bruttó nyereségből (1.027.994,58 K-val több a múlt événél) értékesítkenési tartalékra 2.200.000 K (+ 500.000 K), általános tartalékra 650.000 K (- 100.000 K), külön adomány tisztviselők nyugdíjalapjának 30.000 K (változatlan), a bányatárspénztáraknak 80.000 K (+ 20.000 K), munkásjóléti tartalékalapra 100.000 K (változatlan), az igazgatóság és tisztviselők alapszabályszerű jutalékára 445.808,97 K, 80.000 darab részvény 34 koronás osztalékára 2.720.000 K fordítsassék (a tavalyi osztalék 30 korona = 2.400.000 K volt), míg a fennmaradó 608.540,85 K további leírásokra használtassék, végül a múlt évről elővezetett 897.687,86 K nyereség-áthozat változatlanul új számlára vitessék át. Az 1911. évi mérleg a következő adatokat tünteti fel: *Vagyon:* Bányabirtok 12.278.154,05 K, ingatlanok, felszerelések és anyagok: a) telkek épületek, gépek, leltárak 29.474.750,05 K; b) üzemi, anyag és bánya-fa készletek, erdőkezelések és fogyasztási cikkek 1.054.804,01 K; c) szén, brikett és mészkő készletek 204.582,98 K, összesen 30.734.137,04 K; pénztárak és értékpapírok: a) pénztári készletek 384.821,58 K; b) betétek pénztáraknál 7.918.401,76 K; c) értékpapírok 2.037.846,14 K; d) Nyugatmagyarországi kőszénbánya r.-t. részesedés 2.700,000 K; e) köldvények 105.396,54 K; f) idegen letétek és óvadékok 312.194,80 K, összesen 13.458.660,82 K; adósok: a) szénadósok 4.500.653,71 K; b) átmeneti adósok 418,521 K, összesen 4.919.174,71 K; nyugdíjalap-számla 1.253.646,77 K, elsőbbségi kölcsön árfolyamkülönbözet számlája 571.118,27 K, végösszeg 63.214.891,66 K. — *Teher:* Részvénytőke 80.000 darab részvény 200 K-val 16 millió K, 4 $\frac{1}{2}$ % elsőbbségi kölcsön 10.175.794,45 K, tartalék: értékesítkenési tartalék 14.726.809,99 K, tartalékalap 3.616.200 K, tőke tartalékalap 6 millió korona, kétes követelések tartaléka 100.000 K, tartalék az elsőbbségi kölcsön szolgálatára 250.000 K, külön tartalékalap 300.000 K, munkásjóléti tartalék 665.000 K, összesen 25.658.009,99 K, hitelezők: nyílt számlán 2.031.747 K 05 f, átmeneti hitelezők 1.636.083,73 K, hátralékos bányászaberek decemberre 293.279,38 K, felvételten kötvények 12.046,95 K, felvételten osztalék 315 K, elsőbbségi kölcsönünk 1912 február 1-én esedékes függő kamatai és járulékai 309.735,86 K, idegen letétek és óvadékok 312.194,80 K, ösz-

szesen 4.595.402,77 K, nyugdíjalap 1.253.646,77 K, nyereség mint egyenleg 5.532.037,68 K. Végösszeg 63.214.891,66 K.

Nyereség- veszteség-számla: Tartozik: értékesítkenési tartalék-leírások 2.200.000 K, elsőbbségi kölcsön kamatai és járulékai 562.952,84 K, adók, üzleti költségek és fizetések 1.212.165,46 K, tiszta jövedelem: nyereség-áthozat az 1910. évről 897.687,86 K, az 1911. év tiszta jövedelme 4.634.344,82 K, összesen 5.532.037,68 K. Végösszeg 9.507.155,98 K. *Követel:* Nyereség-áthozat 1910-ről 897.687,86 K, kamat-jövedelem 455.472,54 K, a bányák bruttó hozama 8.153.995,58 K. Végösszeg 9.507.155,98 K.

A martinschizzai ólomkohók. A múlt év nyarán megirtuk, hogy Fiume közelében Martinschizzán nagyszabású ólomkohót építenek. Az építkezési munkálatok nagyban folynak s a tervezet szerint ősszel befejeződnek. A szükséges ólomércet tudvalevőleg Ausztráliából hozzák Bucariba s dacára a hosszú tengeri útnak az érc olcsóbb, mintha pl. Erdélyből szállítanák vasuton. A raktárházak felépültek; a hajókról sodronykötélpálya szállítja majd az ércet a raktárakba; a pálya építéséhez még nem fogtak hozzá. A 700 méteres iparvágány, amely Fiume—Buccarii vonalból ágazik ki elkészült s ketté szeli a telepet. A kohó óránkénti vízszükséglete teljes üzem mellett 120 köbméter, amit a tengerparton fakadó forrásokból fognak fedezni. 3 turbinás szivattyút állítanak fel a parton a víz emelésére. A talaj lejtőségét a telep-építésénél kihasználták, úgy, hogy a 20 méteres nivódifferencia az anyag transzportálását lényegesen megkönnyíti. Teljes üzem mellett a telep 300 munkásnak fog kenyeret adni, egyelőre azonban fél üzemmel kezdik a gyártást. A sodronykötélpályát Ernst Heckel cég építi, vasbetonmunkálátókat Priester zágrábi cégre bízták.

Elítélték a rudai aranyrablókat. Múlt év decemberében megemlékeztünk arról a kalandos rablásról, amelyet hat gurabárzai legény követett el a rudai 12 Apostol aranybányában. Az aranybánya tisztviselői fölfegyverkezve lesték a tolvajokat és valóságos harc fejlődött ki a tolvajok és a tisztviselők között, míg végre a tolvajok elmenekültek. Később azonban a csendőrség kézrekerítette őket. A dévai törvényszék a múlt héten mondott ítéletet a betörő banda hat tagja fölött s a vádlottak közül négyet elítélt, kettőt pedig felmentett.

Az első magyar kábelgyár Penci és Schacherer részvénytársaság április hó 15-én tartja tizenegyedik rendes közgyűlését a következő tárgysorozattal: Az igazgatóság jelentése az 1911-ik üzletévről. A felügyelőbizottság jelentése. A mérleg megállapítása, a felmentvény megadása és a tiszta nyereség hováfordítása feletti határozat. A felügyelőbizottság megválasztása és 1911-ik évi tiszteletdíjának megállapítása. Az alapszabályok módosítása. Mérleg-számla 1911 december 31-én. *Vagyon:* Pénztár 16449 K 92 f. Gyártelek, épületek és Szigony-utcai házzsámlya

MŰSZAKI ÉS GÉPIPARI RÉSZVÉNYTÁRS. Budapest, V., Alkotmány-utca 25.

∴ Szivattyúk minden célra. Tűzoltó fecskendők. ∴
Műszaki cikkek: gummi- és asbest-árúk minden célra.
Kenőolajok, tisztítógyapot, gépsziják. Robbanámentes acetylen bányalámpák.

Telefon 153-11.
168-00.

(B/3146/731/52)

MOTOROK.

470,190 K 47 f. Gépek számla 408,162 K 95 f. Leltárszámla 46,758 K 30 f. Áruszámla 122,125 K 66 f. Anyagszámla 170,417 K 41 f. Adósok számla 446,056 K 16 f. Összesen 1,680,160 K 87 f. Teher: Részvénytőkeszámla 800,000 K. Hitelezők számla 530,720 K 63 f. Értékesítkendős-számla 26,456 K 38 f. Tartalékalapszámla 28,285 K 78 f. Nyereség-számla 54,698 K 08 f. Összesen 1,680,160 K 87 f.

Az Ujlaki téglagyár mészkőbányái. Az ujlaki téglá- és mészégető r.-t. a Pomáz közelében elterülő mészkőbányákat a pomázi gazdától 10 évi időtartamra bérbe vette.

Megalakult a márványiparosok kartellje. A kartell a márványbányákkal szerződést kötött, hogy a kartellen kívül álló cégeknek a bányák ne szállíthassanak márványt. Az eladás és ellenőrzés céljaira Márványiparosok társasága cég alatt egy eladást közvetítő irodát fog létesíteni a kartell.

Állami kedvezmények. A kereskedelemügyi miniszter a pénzügyminiszter hozzájárulásával az 1907 III. cikkben meghatározott állami kedvezményeket Lossinszky Imre budapesti mérnök Nagytétény határában létesített fémönt és ennek ötvözetait, különféle csapágyfémeteket és egyéb ónárukat előállító ipartelepe részére az 1911. évi július hó 1-től számítandó 10 (tíz) évre engedélyezte. — Ugyanezen kedvezményeket engedélyezték a Bolz Keresztély trieszti lakos és Vörös László budapesti lakos által Kissármáson tervezett és a Bender-féle szabadalmazott eljárásra berendezendő nitrogénoxidot, illetve salétromsavat, salétromsót, sósavat, chloridokat és natron (chile) salétromot előállító ipartelep részére az üzembehelyezés napjától számítandó 15 évre.

A Vulkán Gépgyár Részvénytársaság az idén nem fizet osztalékot. Legutóbb 9 K-t, azaz 4 $\frac{1}{2}$ %-ot fizetett.

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület budapesti osztálya folyó hó 28-án az anyaegyesület helyiségében közgyűlést tartott a következő tárgysorozattal: Elnöki megnyitó. Titkári jelentés. Pénztárnok jelentése. A zárszámadások felülvizsgálása és a felmentvény megadása. Folyóügyek és indítványok. Perczel Aladár tagtárs ur előadása „A kvarzúveg előállításának története, feldolgozása és ipari alkalmazása” címmel.

Építkezés a selmeci főiskolánál. A selmeci bányai m. kir. központi erdészeti kísérleti állomás új palotát épített, amelynek építésével Hügycz és Rosenauer beszercebányai építőcéget bízta meg. Az építést még a tavasszal kezdik meg.

Új villamos telep. Kolling György és fia cég 50 évi koncessziót kapott Érmihályfalva villamos világítására. A telep építkezését megkezdték és öszre befejezik. A két 50 kilowattos dinamot egy 120 lóerejű nyersolajmotor fogja üzemben tartani. A szállításokra vonatkozó tárgyalások folyamatban vannak.

Új brikettgyár. A Budapest-vidéki Kőszénbánya r.-t.-gal érdekközösségben működő Egercsehi Kőszénbánya r.-t. a monosbéli vasuti állomásnál egymillió koronát meghaladó költséggel brikettgyár létesítését tervezi. Az új brikettgyár a társaság egercsehi kőszénbányájának termékeit fogja feldolgozni.

Elhanyagolt bánya. A rozsnyói bányabiztoság felhívja a Margit Peregrini cégü dobsinai bánya-

társulatot, hogy a teljesen üzemben kívül álló bánya-teleket helyezze tartós üzem alá, mert ellenkező esetben jogosítványát elvonja.

A Schlick-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság igazgatósága legutóbbi ülésén megállapította az 1911. évi mérleget és elhatározta, hogy az április 5-ére egybehívandó közgyűlésnek javasolni fogja, miszerint a múlt évihez hasonló leírások után, a tavalyinak megfelelő 7 százalékos osztalék: 28 koronát fizessenek ki részvényenként.

Cégjegyzési hírek. *Medgyesi cementárnygyár Graeser és Társai.* Főtelep Medgyes. Graeser Frigyes, Hermann Károly, dr. Folberth Ottó, Hann Ottó együttesen jegyzik a céget. — *Magyar rézművek részvénytársaság.* Főtelep Zám. Armand Comte de Cholet igazgatósági tagságáról lemondott. *Aradi Homokmész-kőteglagyár Bernáth József társai.* Főtelep Arad. A céget Bernáth József Glázy Miklós társtárok együttesen képviselik és jegyzik. — *Gróf Csáky László prakfalvi vas-acélgépgyár részvénytársaság.* Főtelep Budapest. Kosztka Lajos társulati tisztviselő cégjegyzési jogosultsága megszűnt.

Szénforgalom. A Máv. vonalai menté fekvő kőszénbányák március hó 3-tól március hó 9-éig terjedő lehet munkanap összesen 14331 kocsirakomány szén adtak fel; 1434 kocsirakománnyal kevesebbet.

héten, ellenben 344 kocsirakománnyal többet.

mult év hasonló (III/5-től III/11-ig) időszakában. Egy-munkanapon átlag 2388 vasuti kocsit raktak meg, 239 kocsival kevesebbet, mint az előző hét egy-egy

Pályázat. A selmeci bányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola rektora az újonnan rendszeresített földtani tanszék betöltésére pályázatot hirdet. tanszékkel mineralógia, erdészeti geológia a kőzet-tani praktikum előadása van egybekötve. A kívüli tanárral töltetik be és a VIII. fizetési osztályban szeresített illetményekből az 1904. I. törvénycikkben megállapított személyi, valamint rendszeresített korpótlékokból áll.

✂ KÜLFÖLDI HIREK. ✂

Új vasérc-telep. Pennsylvánia déli részén negyven kilométernyire Pitsburgtól, hatalmas vasérc-telepre bukkantak. A vasérc hír szerint a Bessemer-eljárásra alkalmas. Nagymennyiségű mészkövet is

Uti bőröndöt

és egyéb finom bőrárut legelőnyösebben vásárolhat a készítőnél

Csángónál

Budapest, IV., Múzeum-körút 5. — Telefon 67-00.

Grand Prix aranyérem Páris.

Olcsó szabott árak. A cím fontos.

(B/8882/611/24)

találtak, valamint vizet, de szén nem került elő a kutatásnál.

Naftatröszt. Bakuban az orosz és angol nafta-érdekeltségek között nafta-tröszt van alakulófélben, melynek székhelye London lesz. A nafta ára rohamosan emelkedik.

Magyar bányamunkások katasztrófája. A két súlyos amerikai bányaszerencsétlenségről, amely főleg a magyar kivándorlókat is sújtotta, újabbakat jelentik: A *velchi* (West-Virginia) szénbányában robbanás történt és egy egész tárna munkásai benrekedtek. Sok ezer tonna fejtett szén és a bedőlt gerendák elzárták az utat nyolevanhárom bányász szabadulása elől. A csoportfelváltáskor 200 bányász szállott le, akik eloszlottak a keleti és nyugati tárnákban. A robbanás a keleti részekon történt. Alig van romény, hogy a szerencsétlenül járt bányászok közül valaki is meglássa még a napvilágot. A bezárt bányászok legnagyobb része magyar kivándorló s van köztük néhány lengyel is. Az *arkansasi Mac Curtin-bányatelepen* történt katasztrófa áldozatai majdnem kivétel nélkül magyar munkások, kevés köztük a lengyel, amerikai egyáltalán nem vészett oda. Csütörtökre virradó éjjel sikerült végre eltönni a szellőztetőket s erre a lángok a szádáknál lelohadtak, úgy hogy a mentőexpedíciók leereszkeskedhettek a mélységbe. Öt holttestet hoztak föl, mind meg voltak szenesedve és egy halomban 35 holttestemet számláltak meg. A robbanás előtt a csoportfelváltáskor 116 bányász állott munkába. Mikor az explozió bekövetkezett, huszonöt bányásznak még volt ideje, hogy a légszivattyukhoz rohanjon s ezek szerencsésen megmenekültek, a többi 91 menthetetlenül odaveszett. A katasztrófát kétségtelenül a szénpor meggyulladás okozta.

✂ SZERKESZTŐI ÜZENETEK. ✂

Vaskohász. Az ismertetést lényeg vaskohász írta.

H. I. A vállalat csakugyan pályázott újfajta villamos bányalámpájával a Londonban kiírt 24000 K-ás díjra. Legközelebben számaink egyikében részletesen írunk erről.

A szerkesztésért felelős **Dr. Bischitz Béla.**

Bányaiskolai jeles végzettséggel és nagy gyakorlattal bíró
szénbánya üzemvezető,

önállóan mér és
adminisztrál **állást keres.**

Beszél magyar, német és szláv nyelven. — Ajánlatok „ÜZEMVEZETŐ” jelige alatt a kiadóba.
(308.12)

Furószerzőmök

**kisebb és nagyobb mélységekre,
használt, de üzemképes állapotban
olcsón eladók. :-:**

Ajánlatok a kiadóba „**Alkalmi vétel**”
jeligén kéretnek. (320/13)

JULIUS PINTSCH AKTIENGESELLSCHAFT, berlini cég 47431 sz.

„Tolóablak szellőztető kerettel vasúti kocsikhoz”

című magyar szabadalom tulajdonosa, szabadalmának gyakorlatba vétele céljából belföldi gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmát eladja, vagy gyártási engedélyeket ad. — Bővebb felvilágosítással szolgál (321/13)

Kalmár J., Szabadalmi Ügyvivőiroda BUDAPEST, VII.,
RÁKÓCZI-UT 44. SZ.

JULIUS PINTSCH AKTIENGESELLSCHAFT, berlini cég 47327 sz.

„Tolóablak-vezeték”

című magyar szabadalom tulajdonosa, szabadalmának gyakorlatba vétele céljából belföldi gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmát eladja, vagy gyártási engedélyeket ad. — Bővebb felvilágosítással szolgál (322/13)

Kalmár J., Szabadalmi Ügyvivőiroda BUDAPEST, VII.,
RÁKÓCZI-UT 44. SZ.

JULIUS PINTSCH AKTIENGESELLSCHAFT, berlini cég 47414 sz.

„Tolóablak gördülő függöny-vezetékekkel vasúti kocsikhoz”

című magyar szabadalom tulajdonosa, szabadalmának gyakorlatba vétele céljából belföldi gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmát eladja, vagy gyártási engedélyeket ad. — Bővebb felvilágosítással szolgál (323/13)

Kalmár J., Szabadalmi Ügyvivőiroda BUDAPEST, VII.,
RÁKÓCZI-UT 44. SZ.

Életpályát keres.

Erőteljes természetű, 39 éves, 6 gimnáziumot végzett ember; beszél és ír magyarul, németül, szerbül, illetőleg horvát nyelven. Jelenleg áll-
bányavállalatnál
lami szolgálatban, **állást keres** vagy kohóműnél.
Kifogástalan tisztességtű, jellemes, pontos, megbízható, jó családból való, komoly ember; nőtlen, erélyes és munkabíró. Legalkalmasabb raktárnoki, ellenőri, felügyelői, vagy más ilyenféle állásra. Szíves ajánlatokat a „BÁNYA” kiadóhivatalába kér „ÉLETPÁLYA” jelige alatt.

Fiatal, nőtlen üzemvezető

bányamérnök
több évi praxissal

állását óhajtja változtatni.

Csakis szénbányászattal foglalkozó társulatokhoz pályázik. — Szíves választ „Ka 2” alatt a kiadóhivatalba kér. (3042/192)

HAZAI GÉPGYÁR R.-T.
(Sangerhausen-Eisele)
BUDAPEST, V. KER., VÁCI-UT 152.

(3109/5.98/19)

Gyártmányok elsőrangú és legmodernebb kivitelben:

kompresszorok, vácuumszivattyúk, dugattyús- és rotációs szivattyúk, gőzgépek, kondenzátorok, gőz- és vízszivattyúk, tüllhevítlők, economiszerek, víz tisztítók, gáztartályok, csővezetékek, közlőművek, mindennemű öntvények, stb.

Magyar királyi államvasutak Üzletvezetőség Kolozsvárot.

7500/1912. II. szám.

Verseny tárgyalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a magyar királyi államvasutak Barátka állomásán létesítendő földszintes laképület felépítése céljából szükséges összes munkák végrehajtására.

A tervek, költségvetés, az egységárjegyzék, az ajánlati minta és a szerződés tervezete, a munkák végrehajtásához feltételek a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége pályafentartói és építési osztályánál (Boeska-tér 4. II. emelet, 52. sz.) valamint a nagyváradai osztálymérnökségnél hivatalos árajánlatok megtekinthetők ugyanott ajánlattételhez szükséges díjtanulmányok megszerelhetők.

Az ajánlatot, a változó mellékleteket szabályszerű okmánybélyeggel kell ellátni, ajánlat mellékleteit két tanu előttemezése mellett alá kell ajánlatot mellékleteivel peséttel ellátott fonállal kell össze-

A szabályszerűen kiállított ajánlatot és mellékleteit peséttel borítékban kell elhelyezni és legkésőbb 1912. április hó 12-én déli 12 óráig magyar

királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének titkáránál közvetlenül vagy posta útján beküldeni.

Az egyes munkanemekre külön-külön is lelet ajánlatot tenni.

Az ajánlat borítékát következő felírással el-

Ajánlat a 7500/1912. sz. verseny tárgyalási hirdetésben kiírt munkálatokra.

Ajánlattevő köteles bányapénz gyanánt az ajánlat végösszeg 5 százalékát kétféleképpen, vagy képen értékpapirokban hivatkozással jelen hirdetés számára legkésőbb ajánlat benyújtását megelőzően vagyis 1912. évi április hó 11-én délután 1 óráig magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének pénztárába (Boeska-tér 4. földszint) letenni.

A bányapénzről szóló letétjegy ajánlattevő tulajdonképpen.

Az értékpapirokat a budapesti bányapénzjegyzett, de névértékét meg kell tartani árfolyás szerint számítjuk.

Csak szabályszerűen kiállított, peséttel lezárt sértetborítékban elhelyezett ajánlatokat fogunk tárgyalni venni.

Bányapénz nélkül vagy elkésve benyújtott, valamint

Hogyan utazik egy modern bányász?

„A Bánya” eredeti tárcája...

Hunyad vármegyének egy Istentől elhagyott vidékén együtt állt egy nagyobb társaság. Bányajárást tartottak. Jó-tormán végefelé járt a hivatalos eljárás s jól esett elbeszélgetni. Egy korosabb bányatanácsos, aki mint közkedvelt bányászakértő, ekkor is e minőségben volt jelen, ravaszul megszerkesztett kis bördönt vett elő, tüzet esilolt — ő tudja miként — s pár pere mulva illatos, párolgó teával szolgált az egész társaságnak.

Általános csodálkozás. Mindazonáltal restelkedtek kifejezést adni ennek. A bányatanácsos, különben is szeretteméltó, beszédes öreg ur, lehet, hogy azért, mert észre-verte, de lehet, hogy természeténél fogva, csevegni kezdett:

— Bizony uraim — kezdte a szót — most is eléggé vad vidék ez, de mi volt itt 25 évvel ezelőtt? Istentelen vad öserdő-koszoruzta hegyek s ahol most állunk, ez völgy-szakadék s felettünk ez a fensík, átkozott homoktenger. altól napi járőföldön gyászúnyi vizet sem lehet találni.

— Nini! — szól közbe egy-egy bányafőbiztos — most veszem észre, hogy vízzel is a tanácsos ur traktált minket. Ejnye, mit csináltunk volna itt víz nélkül? Borra gondoltunk, de azzal nem főzhattük volna meg ezt a pompás pörköltet. De honnan vette csak elő?

Miközben a fiatal főbiztosnak átadta bördönt, folytatta elbeszélését a tapasztalt bányatanácsos: „Akkor még fiatal bányamérnök voltam s bizony mindenre volt gondom, csak arra nem, hogy az utra jól felkészüljek. Hisz csak nem megyek Ázsiába — gondoltam magamban — ott a falu, kapok mindent, amit csak szemem-szám ott helyben megkíván. És elkerültem erre a helyre geológiaiilag is felvenni ezt a területet, ahol napi járőföldre egy ital viz nem akad, ahol ember évszámra nem jár. Egész őszintén megvallva, még álmodni se mertem volna, hogy Magyarországon ilyen részek is vannak. Persze az iskolás-könyvekben, meg a megye közigazgatás szerint nincsenek, de mi, bányászok, a sz. áti bördönt s keserves tapasztalatainkból nagyon tudjuk,

hogy mit lehetne még kezdeni mindent ebben az Istenáldotta országban.

De hogy a dologra térjek, denique idekerültem. Ugy hozta magával a dolog, hogy több napig kellett itt időzőm. Nem akarom az urakat untatni annak leírásával, mit állítottam ki, mit szenvedtem végig, csak azzal illusztrálom, hogy mikor szereztem már vizet, a szó szoros értelmében a mar-komból szüresöltem s bizony, mi türes-tagadás, megesezt, hogy amivel az arcomat lemostam, azt ittam meg, mert megiszom ugyan a bort — amint láthatták — szeretem is, de azért elkel a víz is néha s mikor kell, az neki a természet, hogy annyira kell, hogy semmi más nem pótolja. Hát én csak annyit mondok, kimondhatatlanul jól esik nekem, hogy most az arab sivatagon mehetek keresztül s olyan uri kényelemmel vagyok, mintha csak otthon volnék. Jó barátom, az öreg (hüh, de kikapok tőle, ha meghallja, hogy öregnek mondom) Petrovics András, akit én a legkülönb expertnek tartok Magyarországon, ugyancsak áldja a nevetem, hogy megtanítottam őt utazni. Mert az utazni-tudás — akár hiszik az urak, akár nem — csak olyan művészet, mint akármely más és szerez olyan élvezetet, mint akár egy szobor, vagy egy kép. Az én öreg barátom a legjobb tudója ennek az igazságnak, mert az ő hetven egynehány esztendeje dacára a legtöbbet utazik. Most Szerbiát, majd meg Bulgáriát, hol meg Romániát, Moldvát bujja s alig-hogy megtér onnan, már Kis-Ázsiában jár-kei s mindenütt vas-, meg magánércok után kutat. Ezek pedig tudvalevőleg nem teremnek szalónok asztalán, hanem efféle Istenverte vidéken, mint ez itt.”

— No, az az egy már igazán nagyszerű — mondta elismerőleg a bányatársaság kiküldöttje — hogy mindnyájunkat a tanácsos ur vendéglélt meg. Az ő jóvoltából jutottunk kitinő pörköltökhöz, felséges angol teához, mint az Ur Nazarethben, ahol egy kenyérral száz jó embert vendéglélt meg. Valóban nagy tapasztalás kell ahhoz, hogy valaki így beletanuljon az utazás kényelmének biztosításába.

— Minden tudásomat e téren ingyen átadom fiatal barátaim — felelte nyájasan a tapasztalatokban megöszült bányatanácsos. — Lássák. Ezt az aránylag kicsiny bördönt egy valóságos művész agya varázsolta elő. Neki

ajánlatokat, melyeket nem
vagy amelyből valamely melléklet
figyelembe.

tesznek,
vesszük

A beérkezett ajánlatokat 1912. április hó 12-én déli
fogjuk felbontani, amikor ajánlattevők vagy
szíveslők jelen lehetnek.

Az ajánlatok felett 1912.
Ajánlattevők ajánlataikkal ezen
aradnak.

képe.

és igazolandó

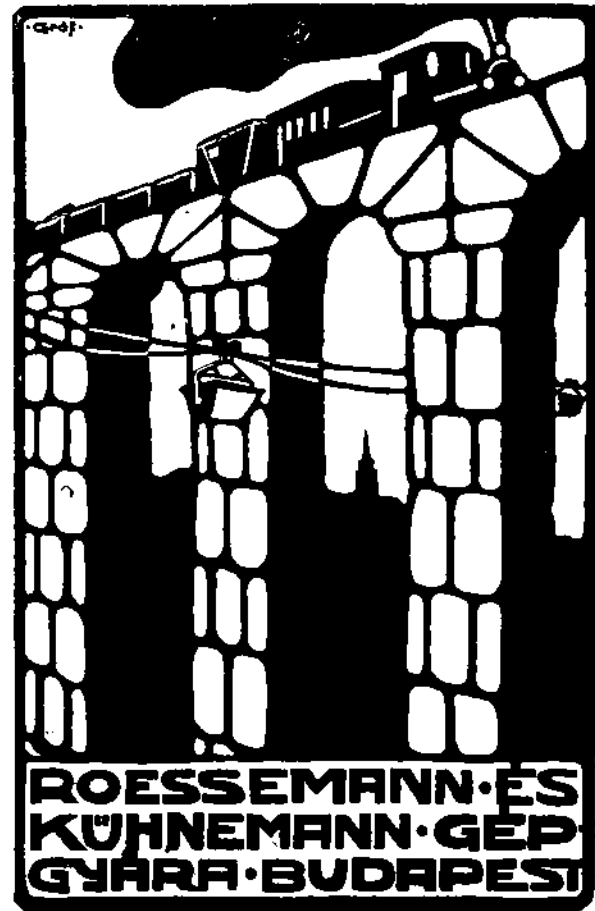
Az kik

iparkamara
állalatuk telepe

Alulírott üzletvezetőség feuttartja
beérkezett ajánlatok között
nélkül szabadon választhasson.
1912 március hóban.

Az üzletvezetőség.

(Ányomást nem díjazunk.)

— Csángó*) a néve — egyszerien megmondtam, mit akarok: mindent szeretnék egy bőröndbe, jobban mondva egy táskába összehozni. Egy hét alatt készen volt remekmű s mondhatom, hogy büszke lehet a magyar ipar arra, hogy ilyen iparosokra rámutathat. A lányomat, hogy férjhezadtam, hiszen tudják, a Rima**) egy főmérnöke vette el, hat hat heti nászutra európai körútra mentek. Mennyi paksamútát kellett volna magukkal vinniök. A szerelmesek — egész biztos — mindent rendén elhagyogattak volna. Nem szóltam semmit még az anyjukomnak se. Nem lennék méltó arra, hogy önök csak figyelemre is méltassák ezt a kis táskát itt, ha meg nem escelekedtem volna: elmentem tehát megint az én bőrönd-művész barátomhoz s elmondtam neki, miéle dologra volna szükségem? Hogy fiatalokról van szó, akiknek minden holmijuk, hat hétre való egész kelengye, egy ládában legyen. A láda mégis kecses, csinos legyen, amely illik fiatal szerelmesekhez és mindenre legyen számítva benne. Mit szaporítsam a szót? Egy hét múlva otthon volt minden uti-készleték végső fantáziája, amit érdeme, volna látványossággul közszemlére kitenni. Egy rendes nagyságu utiládában együtt s mégis teljesen elkülönítve a férj s az asszony holmija. Fiókok rendszerrel elhelyezve. Egyszóval zseniális kieszelés, annak, mint lehet szükre kimért helyre egész háztartást könnyen kezelhetőleg összeszeríteni. Ezt csak azért hoztam fel, mert rendeltem

másutt — de csak kontár-munkát kaptam drágább monde — nem találom rá más találóbb sz — megoldja feladatát. Tisztességesen, állít s aránylag sokkal olcsóbb mint más a közönséges piaci árúját mint valakinek a szabadalma. Ő ugyan

*) Csángó Henrik, a párisi világkiállításn is kitiüntetett bőröndös és bőrdiszmiúra üzlete. Budapesten, IV. Muzseum-körút 5. alatt. Kossuth Lajos-utca sarka tájékán (A szerk.)

**) A „Rimamurány-Salgótarjánai Vasmű” ditve így nevezik még a lözsdén is. (A szerk.)

kieszeli, de kell valaki, egy ügyes és megbízható mester-ember, aki az eszmét testbe önti.

De arra, hogy így egyszerre is kézhez kaphatok deit, én se egyszerre jutottam rá. Idők folytán az én kénytelen-kelletlen utazásaim egész kis táska-raktárt létesítettek a házamban. Meg nem bántam, mert aki utazik, az van csak Isten igazában tudatában annak, micsoda elkeseredés szállja meg az ember szívét, ha valamit otthon felejt, ami fontos. Sokszor az egé — ut célja hiúsul meg ilyen okon. Jó magam csendes vértü ember vagyok, de gyilkos kedvbe gurultam, mikor egyszer ilyen kinc. feledékenység áldozata lettem.

Ne nevéssenek hát ki, de biz' émekek a bőrönd-raktárban ilyen dolgok is vannak:

No persze, nincs minden embernek szüksége ennyire. Én az idők folyamán szedtem össze, míg meg nem ismertem ezt a derék Csángót, aki tulszárnyalta legalább az szememben az összes eddig ismert bőröndösöket, mert — amint az urak is saját szemükkel látták — egyetlen kézi-táskával pótolni tudott mindent. E azonban különleges eset, költségesebb is, nincs is rá mindenkinek szüksége, csak épen magamfajtaim jobbadán vigécmód élő embernek. De azt egyet mondhatom, olyan necessaine és reticüle-lel leptem meg az asszonyomat az ezüstlakodalmunk alkalmával, hogy ritkítja pártját. E jó lélekkel szölok róla, mert szó, ami szó, engem kielégített, pedig ez nem a legkönnyebb feladat. Fenekére nézek annak, amire pénzt adok ki.

Hát nem nagyszerű az, ahogy ez a gyorsfőző itt el van helyezve? Ki sejtene vajjon, mégha meg is nézi. Én, főzünk még egy theát. Látoim, hogy tisztelt barátunk (a társulati kiküldött fázik). Persze vérbeli hí nem szokta meg az éfajta utakat s megárt neki levegő.

E felnyitotta bőröndjének egy jtelyes fiókját perc múlva felszolgált ismét az előbbi üdítő teából, bár társaság többi tagjai szivesebben írtgették a táska másik rejtett szakaszából előkerült finom magyarádit.

**Mélyfúró és kútfúró
:: szerszámokat ::
legjobb kivitelben gyárt**

FONÓ MIKLÓS

IRODA ÉS MINTARAKTÁR:
Budapest, IX., Lónyay-utca 49
TELEFON 140-10.

Sürgőnycim:
**Fonomik Budapest
Gyár: Erzsébetfalva**
(B/3279/687/13)

B/335 704/22.)

Szent-Margitszigeti üdítőviz
kellemes ízű és egészséges szénsavval telített ásványvíz.
A fővárosi közmunkák tanácsa tulajdona. A Szent-Margitsziget Gyógy-
fürdő Felügyelőségének kezelésében Budapest. — Telefon 36-52.

(B/3302/600/53)

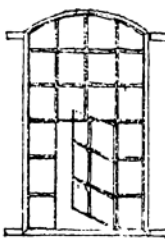
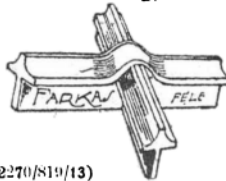
Ajax prakfalvi gyorsesztergaacél.

(1042/744/52)

IDOMVASABLAKOKAT
készít

FARKAS és TÁRSA vasszerkezeti
:: gyár ::

BUDAPEST
VI. ker.,
LEHEL-U. 8. (2270/819/13)

SZULTÁNFORRÁS

**BŐR- ÉS DÚS LITHION TARTALMÚ
GYÓGYÍTÓ és ÜDÍTŐ ITAL.**
KIVÁLÓ HÚGYHAJTÓ és HÚGYSAVOLDÓ
KUTKEZELŐSÉG: **EPERJES.**

Mearendelhető a Magyar Ásványvíz Forgalmi és
Ivíteli R.-T.-nél, Budapest. — Telefon 162-84.

(B/2270/738/53)

ABONYI ARTUR
műszaki nagykereskedés
BUDAPEST, V., SZABADSÁG-TÉR 18. (Tőzsde-palota)
Mindennemű műszaki és elektrotechnikai cik-
kek legjutányosabb beszerzési forrása.
(3688/709/12)

Különlegességek

„Hermazitin“ kazánkő elleni szer
„Hermaion“ rozsdavédőanyag
„Fraissinet“ szabadalmazott hőléginjektor
koromfúvókészülék

„Axi“
a legjobb merev gépszir kizáró-
lagos elárúsítója Magyarország
és Ausztria részére.

IT TRADE MARK

Különlegességek

Felten és Guillaume
kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár
részvénytársaság

Budapest, V., Vizafogó 1460. szám.

**Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek.
Sodronykötelek.**

Elektrolytikus vörösrézhuvalok, okonitvezetékek, szerelvények stb.
(B/2095/619/25.)

I. K. Smit & Zonen Amsterdam (Holland).

Plantage Middelaan No. 12.

Sürgönyeim: **CARBONSMIT AMSTERDAM.**

A. B. C. CODE 4/e. és 5/e. ED.

(3349/805/10)

Carbon (fekete gyémánt) és Boort (fehér gyémánt)

mélyfurásokhoz és más ipari célokra.

Megtekintésre és kiválasztásra küldünk küldeményt. Ismertetés a CARBON és BOORT-ról rendelkezésre áll.

König és Társai

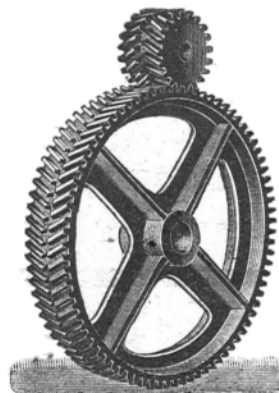
Telefon Klisé műintézete Telefon
127.65 BUDAPEST, 127.65
VII., Wesselényi-utca 54.

KLISÉKET

árjegyzékhez valamint képes folyóiratokhoz művészi kivitelben gyorsan és pontosan szállítunk.

Fényképfelvételeket egy helyben mint vidéken pontosan eszközölünk. Arajánlatokkal szívesen szolgálunk.

J. M. VOITH St. Pölten

Kettős csavaralaku nyílkerék
Wüst-féle szabadalom.

Teljes redukciós hajtás

igen nagy áttételi viszonyoknál

Kedvező hatások 96-98%

Zajtalan járás

Nagy üzembiztonság.

MAGYARORSZAGON KÉPVISELI:

Székely Oszkár

BUDAPEST, VI., Vörösmarty-utca 43.

TELEFON 99-84 (2407 787/7/11) TELEFON 99-84

BRÁNY

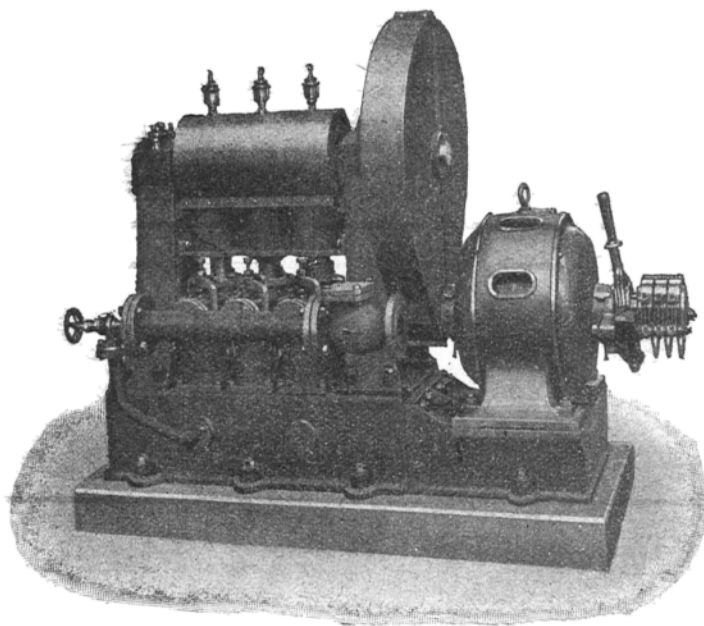
SÓSBORSZESZ SZAPPAN

LEGFINOMABB PIPERE SZAPPAN
BŐRÁPOLÁSRA LEGJOBB
ELSŐRENDŰ SZÉPÍTŐSZER

(705,701/17)

Mindenütt kapható darabonként 70 fillér árban.

ED. TATZEL, TROPPAU.

Kőrszivattyúk

minden célra.

Triplex-szivattyúk,

Magasnyomású fúvók,

bánya, kohó és gyári
üzemek számára. :-:

(208/789/7/11)